

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 20. september 2005

- ./.
- Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering notat og grundnotat om forslag til ændring af bilag I i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/32/EF af 7. maj 2002 om uønskede stoffer i foderstoffer.

Med venlig hilsen

Ellen Marie Friis Johansen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet, 5. og 8. kontor

Sags.nr.: PD 201/EU17-2, DEP: 4381

Den 16. september 2005

TNC/LOB/IPH/MOE/LOUJ/JWP/LBJ/EMFJ

FVM 295

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til ændring af bilag I i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/32/EF af 7. maj 2002 om uønskede stoffer i foderstoffer

Dokument SANCO/00216/2005, SANCO00362/2005 og SANCO/1996/2005

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag I i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/32/EF om uønskede stoffer i foderstoffer.

Forslagene skal behandles i en procedure III i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed, Sektion for Foderstoffer. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen direktivet. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig mod det med kvalificeret flertal. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede direktivet.

Forslagene om grænseværdier forventes at blive sat til afstemning ved møde i komitéen den 26. – 27. september 2005.

Forslagene medfører samlet set en forhøjelse af beskyttelsesniveauet.

Den 1. august 2003 trådte Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2002/32/EF af 7. maj 2002 om uønskede stoffer i foderstoffer i kraft. Direktiv 2002/32/EF erstattede Rådets direktiv 1999/29/EF af 22. april 1999 om uønskede stoffer og produkter i foderstoffer, som således ophævedes 1. august 2003.

Med de nye forslag fastsættes grænseværdier eller retningsgivende grænseværdier for en række uønskede stoffer i foderstoffer.

Forslagene vedrører:

- Nedsættelse af grænseværdien for bly i grønfoder. Endvidere introduceres grænseværdier for bly i forskellige tilsætningsstoffer og forblandinger.
- Indførelse af grænseværdier for cadmium i en række foderblandinger, tilsætningsstoffer og forblandinger. Endelig introduceres uændret grænseværdi i andre tilskudsforblandinger end mineralske foderblandinger til alle målgrupper.
- Uændrede grænseværdier for flour.
- Nedsættelse af grænseværdierne for campheclor i fisk og andre akvatiske dyr samt produkter heraf (fiskemel) og fiskefoder. Grænseværdien af camphechlor i fiskeolie øges, men da fiskeolien næsten udelukkende anvendes til produktion af fiskefoder, hvor grænseværdien nedsættes, er beskyttelsesniveauet samlet set sikret. Med forslaget forpligtes producenterne desuden til at øge kapaciteten til at rense fiskeolien for camphechlor.
- Uændrede grænseværdier for dioxiner (dioxiner og fureaner) og introduktion af grænseværdier for TOTAL TEQ (summen af dioxiner og dioxin-lignende PCB'er). Som noget nyt indføres grænseværdier for dioxiner og TOTAL-TEQ i sporstoffer.
- Introduktion af indgrebsværdier for dioxiner og dioxin-lignende PCB'er. Indgrebsværdierne for dioxiner justeres, og indgrebsværdier introduceres for dioxin-lignende PCB'er. Indgrebsværdierne for fiskeolie, foderblandinger, fiskefoder og fiskeproteinhydrolysat øges, mens indgrebsværdien for dioxin i animalsk fedt derimod nedsættes.

Forslagene medfører samlet set en forhøjelse af beskyttelsesniveauet. I forhold til tidligere forslag, er et forslag vedrørende svampetoksiner udgået. Kommissionen har meddelt, at man vil forske yderligere i svampetoksiner, og at man vil drøfte emnet og foretage en eventuel revurdering i 2008.

Regeringen forholder sig positivt til de foreslåede ændringer, idet forslagene medfører en introduktion eller en nedsættelse af grænseværdierne og dermed et øget beskyttelsesniveau.

Regeringen agter på den baggrund, at støtte Kommissionens forslag, idet Regeringen arbejder for, at de retningsgivende grænseværdier for svampetoksiner på sigt bliver til egentlige grænseværdier, når den nødvendige viden og videnskabelige dokumentation er tilvejebragt.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet, 5. og 8. kontor

Sags.nr.: PD 201/EU17-2, DEP: 4381

Den 16. september 2005

TNC/LOB/IPH/MOE/LOUJ/JWP/LBJ/EMFJ

F:\2AFD_1KT\FVM\FLF oversendelser\FLF, FVM 295 GrN Uønskede stoffer
i foderstoffer.DOC**GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG****om forslag til ændring af bilag I i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/32/EF af 7. maj 2002 om uønskede stoffer i foderstoffer****Dokument SANCO/00216/2005, SANCO00362/2005 og SANCO/1996/2005**

Revideret grundnotat. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen foreslår, at grænseværdien for bly i grønføder nedsættes og introducerer grænseværdier for bly i forskellige tilsætningsstoffer og forblandinger. Kommissionen foreslår desuden, at der for cadmium indføres grænseværdier i foder til kæledyr og i mineralske fodermidler, samt at der introduceres grænseværdier for cadmium i forskellige tilsætningsstoffer og forblandinger. Endvidere indføres der samme grænseværdi for cadmium i alle andre tilskudsfoderblandinger end mineralske foderblandinger. For flour medfører forslaget en ændring i måden at angive indholdet i tilskudsfoder på. Endvidere indføres, ud over grænseværdier for dioxiner, grænseværdier for summen af dioxiner og de dioxinlignende PCB'er og udover indgrebsværdier for dioxiner, indgrebsværdier for de dioxinlignende PCB'er. Endelig foreslår Kommissionen ændring af grænseværdierne for camphechlor (chlorcampher). Forslagene medfører samlet set en forhøjelse af beskyttelsesniveauet.

I forhold til grundnotat fremsendt den 23. februar 2005 er forslaget vedrørende svampetoksiner udgået og forslaget vedrørende camphechlor er introduceret.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag I i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/32/EF om uønskede stoffer i foderstoffer. Kommissionen ønsker ændringer i bilaget som opfølgning på direktivets ikrafttræden den 1. august 2003. Emnet er blevet drøftet på

flere møder i Den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed, Sektion for Foderstoffer på baggrund af foreløbige arbejdsdokumenter.

Forslagene er fremsat med hjemmel i artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/32/EF om uønskede stoffer og produkter i foderstoffer.

Forslagene skal behandles i en procedure III i Den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed, Sektion for Foderstoffer. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen direktivet. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig mod det med kvalificeret flertal. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede direktivet.

Forslagene om grænseværdier forventes at blive sat til afstemning ved møde i komitéen den 26. – 27. september 2005.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelser til en allerede vedtaget retsakt, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Den 1. august 2003 trådte Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2002/32/EF af 7. maj 2002 om uønskede stoffer i foderstoffer i kraft. Direktiv 2002/32/EF erstattede Rådets direktiv 1999/29/EF af 22. april 1999 om uønskede stoffer og produkter i foderstoffer, som således ophævedes 1. august 2003. I præambel (5) til direktiv 2002/32/EF udtrykkes et behov for udvidelse af direktivets anvendelsesområde til også at omfatte tilsætningsstoffer. Bilag I i direktiv 2002/32/EF, der angiver tilladte størsteindhold af uønskede stoffer i foderstoffer, blev ikke revideret i første omgang i forbindelse med at direktiv 2002/32/EF erstattede direktiv 1999/29/EF. Bilaget blev ændret første gang med virkning i Danmark fra den 1. september 2004 (direktiv 2003/100/EF) for så vidt angår størsteindholdene af arsen, bly, fluor, aflatoksin B1, fri gossypol og endosulfan.

De tilladte størsteindhold af dioxiner og dioxinlignende PCB (PolyChlorerede Biphenyler) i foderstoffer skal ifølge direktivet tages op til revision senest den 31. december 2004.

Kommissionen fremsendte den 1. februar 2005 arbejdsdokumentet SANCO/00216/2005 senest erstattet af SANCO/00216/2005 rev. 4 fremsendt den 30. august 2005 om fastsættelse af grænseværdier for bly, cadmium, fluor.

Endvidere fremsendte Kommissionen den 1. februar 2005 SANCO/00362/2005 om grænseværdier for dioxiner, dioxin-lignende PCB'er og TOTAL TEQ.

Kommissionen fremsendte desuden forslaget SANCO/1996/2005 om fastsættelse af camphechlor den 30. august 2005.

Endelig fremsendte Kommissionen den 19. januar 2005 arbejdsdokumentet SANCO/00226/2005 (DON, zearalenon, ochratoksin A), som blev trukket tilbage og erstattet af Kommissionens arbejdsdokument SANCO/01993/2005 fremsendt den 2. august 2005, hvor der i stedet for grænseværdier foreslås fastsat retningsgivende grænseværdier for svampetoksiner (DON, ZEA, OTA og FUM). Der skal ikke stemmes om retningsgivende grænseværdier ved mødet i Den Stående Komité. De retningsgivende værdier vedtages ved Kommissionsbeslutning.

Forslagene og arbejdsdokumenterne fastsætter grænseværdier eller retningsgivende grænseværdier for en række uønskede stoffer. Forslagene til grænseværdierne er baseret på den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) rapporter og erfaringerne i de enkelte medlemslande, der løbende er kommunikeret til Kommissionen.

Forslaget om introduktionen af grænseværdier for svampetoksiner er udgået. Af udkast til Kommissions beslutning om retningslinjer for svampetoksiner fremgår, at der skal foretages en fornyet vurdering af værdierne for svampetoksiner senest i 2008.

Grænseværdierne har større betydning end indgrebsværdierne for beskyttelsesniveauet og er en værdi for det absolutte maksimumindhold af et uønsket stof. Det er forbudt at sælge og/eller anvende et foderstof til fodring af dyr, hvis grænseværdien er overskredet. Dette er ikke tilfældet ved en overskridelse af en indgrebsværdi. Når sådanne indgrebstærskler overskrides, skal myndighederne iværksætte undersøgelser af, hvor de uønskede stoffer kommer fra, og der skal træffes foranstaltninger til at mindske eller fjerne de pågældende kilder. Det er ikke forbudt at sælge og/eller anvende et foderstof til fodring af dyr, hvis indgrebsværdien eller den retningsgivende grænseværdi er overskredet, så længe grænseværdierne ikke overskrides.

De gældende grænseværdier for dioxiner ændres ikke i forslaget, og der introduceres grænseværdier for dioxiner i tilsætningsstoffer og forblandinger. Der er to sæt af grænseværdier for henholdsvis dioxiner og for TOTAL TEQ. Alle foderstoffer skal fremover have to sæt grænseværdier, hvilket er en stramning, der øger beskyttelsesniveauet.

Bly

Dokument SANCO/00216/2005 indeholder forslag om nedsættelse af grænseværdien i grønfoder fra 40 til 30 ppm (parts per million). Endvidere foreslås grænseværdier for bly i forskellige tilsætningsstoffer (sporstoffer og bindemidler) og forblandinger.

Cadmium

Dokument SANCO/00216/2005 indeholder endvidere forslag om indførelse af grænseværdier for cadmium i foder til kæledyr på 2 ppm og på 2 ppm i mineralske fodermidler (undtagen fosfater hvor den i forvejen er 10 ppm). Desuden introduceres grænseværdier for cadmium i forskellige tilsætningsstoffer (sporstoffer og bindemidler) og forblandinger. Endelig er der forslag om samme grænseværdi på 0,5 ppm i andre tilskudsfoderblandinger end mineralske foderblandinger til alle målgrupper.

Fluor

Samme dokument SANCO/00216/2005 indeholder endelig grænseværdierne for fluor. Forslaget vedrører en ændring i måden at angive indholdet i tilskudsfoder på, således at det lænkes til indholdet af fosfor. Det giver ingen reel forskel. Grænseværdien er enten som nu 125 ppm pr. 1% fosfor (ved et fosforindhold over 4%) eller 500 ppm ved et fosforindhold under 4%.

Campechlor (chlorcampher)

Dokument SANCO/1996/2005 indeholder forslag om ændring af de tilladte størsteindhold af campechlor (i foderstofbekendtgørelsen chlorcampher) fra de nugældende 0,1 ppm i alle foderstoffer til 0,02 ppm i fisk og andre akvatiske dyr samt produkter heraf (fiskemel), 0,2 ppm i fiskeolie og 0,05 ppm i fiskefoder.

Dioxiner og dioxin-lignende PCB'er

Dokument SANCO/00362/2005 indeholder forslag om uændrede grænseværdier for dioxiner (dioxiner + furaner) og introduktion af grænseværdier for TOTAL TEQ (summen af dioxiner og dioxin-lignende PCB'er), jf. tabel 1 nedenfor. Som noget nyt indføres grænseværdier for dioxiner og TOTAL-TEQ i sporstoffer (tilsætningsstofkategorien mikromineraler) og forblandinger (ændringer er markeret med *).

Tabel 1. Grænseværdier (arbejdsdokument SANCO/00362/2005)

Foderstof	Grænseværdi Dioxiner ng/kg	Grænseværdi TOTAL TEQ
Alle vegetabiliske fodermidler	0,75	1,25*
Vegetabilisk olie	0,75*	1,50*
Mineralstoffer (direktiv 96/25)	1,0	1,50*
Tilsætningsstoffer (bindemidler, antiklumpningsmidler og koaguleringsmidler)	0,75	1,50*
Animalsk fedt, incl. mælkefedt og ægfedt	2,0	3,0*
Andre produkter fra landdyr, herunder mælk og mejeriprodukter samt æg og ægprodukter	0,75	1,25*
Fiskeolie	6,0	24,0*

Fisk og andre akvatiske dyr samt produkter heraf (fiskemel)	1,25	4,50*
Foderblandinger, undtagen foder til fisk, kæledyr og pelsdyr	0,75	1,50*
Fiskefoder, foder til kæledyr	2,25	7,0*
Fiskeproteinhydrolysat, der indeholder over 20% fedt	2,25	11,00*
Tilsætningsstoffer (sporstoffer)	1,0*	1,50*
Forblandinger	1,0*	1,50*

Dokument SANCO/00362/2005 indeholder derudover forslag til indgrebsværdier for dioxiner og dioxin-lignende PCB'er, jf. tabel 2. Indgrebsværdierne for foderstoffer flyttes generelt fra Kommissionens henstilling 2002/102/EF (der også omfattede fødevarer) til bilag II i direktiv 2002/32/EF om uønskede stoffer i foderstoffer. Med forslaget vil der blive indført grænseværdier for TOTAL TEQ. Indgrebsværdierne for dioxiner justeres, og indgrebsværdier introduceres for dioxin-lignende PCB'er. Indgrebsværdierne for fiskeolie, foderblandinger, fiskefoder og fiskeproteinhydrolysat øges, mens indgrebsværdien for dioxin i animalsk fedt derimod ned sættes.

Tabel 2. Indgrebsværdier (arbejdsrapport SANCO/00362/2005)

Foderstof	Indgrebsværdi Dioxiner ng/kg	Indgrebsværdi Dioxin-lign. PCB'er ng/kg
Alle vegetabiliske fodermidler	0,50	0,35*
Vegetabilisk olie	0,50	0,50
Mineralstoffer (direktiv 96/25)	0,50	0,35*
Tilsætningsstoffer (bindemidler, antiklumpningsmidler og koaguleringsmidler)	0,50	0,50*
Animalsk fedt, incl. mælkefedt og ægfedt	1,0*	0,75*
Andre produkter fra landdyr, herunder mælk og mejeriprodukter samt æg og ægprodukter	0,5	0,35*
Fiskeolie	5,0*	14,0*
Fisk og andre akvatiske dyr samt produkter heraf (fiskemel)	1,0	2,50*
Foderblandinger, undtagen foder til fisk, kæledyr og pelsdyr	0,50*	0,50*
Fiskefoder, foder til kæledyr	1,75*	3,50*
Fiskeproteinhydrolysat, der indeholder over 20% fedt	1,75*	7,0*
Tilsætningsstoffer (sporstoffer)	0,50*	0,35*
Forblandinger	0,50*	0,35*

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslagene.

Gældende dansk ret

Området er reguleret ved bekendtgørelse nr. 998 af 12. oktober 2004 om foderstoffer.

Konsekvenser

Forslagene har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. En vedtagelse af forslagene kan gennemføres ved bekendtgørelse. Forslagene har ikke statsfinansielle konsekvenser. Forslagene medfører for de uønskede stoffers vedkommende samlet set en forhøjelse af beskyttelsesniveauet (de grænseværdier, der ikke nedsættes eller nyindføres, forbliver uændrede).

For det uønskede stof dioxin ses en forøgelse af indgrebsværdierne for fiskeolie, foderblandinger, fiskefoder og fiskeproteinhydrolysat, mens indgrebsværdien nedsættes for dioxin i animalsk fedt.

Forslagene medfører samlet set en forhøjelse af beskyttelsesniveauet. Kommissionen har meddelt, at man vil forske yderligere i svampetoksiner, og at man vil drøfte emnet og foretage en eventuel revurdering i 2008.

Høring

Forslagene var første gang i høring i §2-udvalget (landbrug), §5-udvalget (fisk) og Det Rådgivende Fødevareudvalg den 11. november 2005. I den forbindelse blev følgende bemærkninger afgivet:

FødevareIndustrien bemærker, at med undtagelse af visse af dioxin/dioxin-lignende PCB vurderes det ikke, at nogle af de foreslåede grænser umiddelbart vil være generende for erhvervet. Producenter af fiskefoder vil dog begrænses i brugen af fiskemel og fiskeolie (normalt forbrug er op til 40% fiskemel og 30% fiskeolie). Hvis disse mængder bruges i fiskefoder overskrides grænserne.

Ifølge FødevareIndustrien forekommer det på længere sigt uhensigtsmæssigt, at man pålægger maximale grænseværdier for et givet uønsket stof både i det specifikke tilsætningsstof, i premix samt i foderblandingen. Det afgørende må være tilgangen af det uønskede stof i det fødevareproducerende dyr (oa.) og således koncentrationen i de forskellige typer foderblandinger. På sigt vil man ifølge FødevareIndustrien for en række af de uønskede stoffer formentlig sænke det tilladte niveau, - og hvis man følger den her skitserede metode vil dette medføre en risiko for, at man qua lavere grænser i givne tilsætningsstoffer udelukker deres anvendelse selv om de totalt set (på foderblandingsbasis/dgl. indtagelse af dyret) ikke vil foranledige overskridelse af dyrenes indtag. Det er ifølge FødevareIndustrien netop den ekspertise hele den industrielle foderblandings industri er baseret på.

Fødevareministeriet kan til FødevareIndustriens bemærkninger oplyse, at Fiskemelsindustrien er i gang med at udvikle en teknik til rensning af fiskeolie og fiskemel for dioxin og dioxinlignende PCB. Teknikken er indtil nu lykkedes tilfredsstillende, så problemerne for fiskefoder-

producenter antages på sigt at blive mindre. Arbejdspapirerne for bly og cadmium tager højde for den naturlige opblanding, idet der generelt er foreslået højere grænseværdier for tilsetningsstoffer og forblandinger end for fuldfoder.

Forbrugerrådet støtter de ændringer, der foreslås, idet de skønnes at højne beskyttelsesniveauet. Forbrugerrådet har dog ikke forholdt sig konkret til de enkelte værdier, idet det forudsætter en detailviden om indtag, optagelighed og overførsel fra foderet via dyr og til mennesker, som Forbrugerrådet ikke har adgang til.

Landbrugsraadet på vegne af Dansk Landbrug, Dansk Kvæg og Landsudvalget for Svin støtter introduktionen af nye grænseværdier og nedsættelse af eksisterende grænseværdier for uønskede stoffer i det omfang, at det er fagligt begrundet. Ifølge Landbrugsraadet kan det undre, at de foreslåede ændringer tilsyneladende ikke underbygges med fremlæggelse af videnskabelige vurderinger. Indtil sådanne vurderinger foreligger, vil Landbrugsraadet anbefale følgende konkrete ændringer til de fremlagte forslag:

- For fusariumtoksinet DON bør grænseværdien for foder til svin være 1,0 ppm og for cerealer 0,8 ppm.
- For fusariumtoksinet zearaleon bør grænseværdien for foderkorn være 2,0 ppm af hensyn til fortyndingsprincippet.

Fødevareministeriet kan oplyse, at Kommissionens arbejdspapirer om DON, zearalenon, ochratoksin A, bly, cadmium og fluor er baseret på videnskabelige statusrapporter fra EFSA's CONTAM-panel publiceret på EFSA's hjemmeside

Foreningen for Danmarks Fiskemel- og Fiskeolieindustri anfører, at anvendelsen af fiskemel og -olie i fiskefoder vil blive begrænset såfremt man fastholder forslaget om max 4,75 ng/kg dioxinlignende PCB'er. Normalt anvendes der op til 40 % fiskemel og 30 % fiskeolie i fiskefoderblandinger, men selv om både fiskemelet og -olien overholder de foreslåede grænseværdier vil en blanding i de nævnte forhold af mel og olie bevirke en overskridelse af fiskefoderets grænseværdi. Dette gælder både for dioxin og dioxinlignende PCB'er.

Fødevareministeriet henviser til bemærkningerne under FødevareIndustrien.

Specialarbejderforbundet er af den opfattelse, at der i alle former for fødevarer og foderstoffer ikke må forefindes nogle former for pesticidrester. Specialarbejderforbundet anbefaler derfor, at der arbejdes for, at der ikke forefindes pesticidrester i fødevarer, eller hvis dette ikke er muligt, at restindholdet er så lavt som muligt.

Fødevareministeriet kan oplyse, at der ikke må forekomme pesticidrester eller andre uønskede stoffer i foderstoffer over de fastsatte grænseværdier.

DAKOFO (Danske Korn- og Foderstof- Im- og Eksportørers Fællesorganisation) henviser til udtalelser fra EFSA's CONTAM-panel om DON og zearalenon og gør opmærksom på det faktum, at dyrs indtagelse af høje kvanta af disse mykotoksiner ikke medvirker til at forøge menneskers risiko ved at indtage dyreprodukter. Det skal derfor kraftigt understreges, at den offentlige sundhed ikke er i fare på dette område. Den hovedsagelige virkning af disse mykotoksiner på dyr er mangel på appetit og opkastning for DON's vedkommende og lavere frugtbarhed for zearalenons vedkommende. Med andre ord er dette ifølge DAKOFO navnlig et økonomisk problem, der er forbundet til ugunstige indvirkninger på besætningsydelsen, snare end at det er et emne indenfor fødevarer sikkerhed. Dette kan være sammenligneligt med at give dyr ubalanceret foder, som det kan være tilfældet i omfattende dyreproduktionssystemer.

Selvom DAKOFO generelt støtter EU's omfattende harmonisering af maksimale niveauer for skadelige stoffer relevante for fodersikkerheden velkommen, er organisationen bekymrede for potentielle negative forgreninger i anvendelsen af kornprodukter i særdeleshed i Fusarium-år, når en betydelig del af EU kornhøsten kan forventes at ligge over de fremsatte grænser (1997 og 1999). DAKOFO anmoder indtrængende om at Fødevareministeriet foretager en cost/benefit analyse, før der tages nogen beslutning. Denne bør også indbefatte en vurdering af omkostningseffektiviteten af alternative strategier indenfor risikostyring, idet man tager hensyn til de foreslåede CODEX-regler for mykotoksiner, god landbrugsmæssig praksis inkluderende udvælgelsen af Fusarium modstandsdygtige sorter og afgiftningsmetoder.

CONTAM-panelet nævnte i dets rapport, at der er meget begrænset oplysningsmateriale tilgængeligt mellem niveauerne for mykotoksin og virkningerne på dyr. Selv for de mest følsomme arter, d.v.s. svin, konkluderer den, at de tilgængelige data ikke tillader oprettelsen af et ikke-virksomt niveau. Derfor forstår organisationen ikke på hvilken videnskabelig basis EU - myndighederne er i stand til at diskutere tal på dette stadie, i særdeleshed hvad angår andre arter end svin. DAKOFO er derfor enige med CONTAM-panelet i, at der behøves flere data og undersøgelser for at være i stand til at opnå et klart billede af, hvad EU dyrene udsættes for og den aktuelle effekt af DON og zearalenon.

Med mindre oplysningerne kan bevise en forøget tendens i dyrs udsættelse for DON og zearalenon, anbefaler vi en trinvis tilnærmelse for at definere en effektiv risikostyring, der er proportionel med risikoen, idet man tager de økonomiske interesser for dyreindustrien og kornbranchen i betragtning. DAKOFO mener på dette stadie, at etableringen af maksimumgrænser kun er én mulighed for risikostyring, der før i tiden hovedsagelig blev brugt i fodersektoren til beskyttelse af forbrugersundheden forbundet med fodersikkerhedsrelaterede risici.

DAKOFO støtter fuldstændig EFSA CONTAM-panels anbefaling til at udvikle analytiske metoder af passende følsomhed tilpasset til foderstoffer. Forslagene til grænser for foder indbefattede en sektion for analysemetoder. Organisationens mener ikke, at grænser kan etableres uden en analysemetode til reference. I henhold til organisationens eksperter findes der forskel-

lige metoder, som kan virke på nogle fodermaterialer, men ikke på andre. For eksempel er visse metoder i stand til at påvise niveauer op til 2 ppm af zearalenon i sojamel, hvorimod andre metoder ikke påviser noget i samme prøve. Det er vigtigt, før man opstiller grænser for foderblandinger, at vide hvilken gyldig metode, der skal bruges til officiel kontrol.

På dette tidlige stadie gør DAKOFO opmærksom på den alvorlige kontroludfordring, der er for sådanne grænser indenfor hjemmeblandere i fodersektoren, som forarbejder ca. 50 % af det totale indenlandske kornforbrug til dyrefoder. Hjemmeblandere, som bruger korn direkte fra deres egen gård eller fra andre gårde, er generelt ikke udstyret til at foretage deres egen mykotoksin-analyse, da der ikke findes noget ”hurtig-test-sæt” på dette markedsstadie (d.v.s. så vides er sådanne tests (PCR) kun på forsøgsstadiet).

DAKOFO anbefaler derfor Kommissionen at overveje at nedsætte en fælles ekspert- arbejdsgruppe indenfor foderkæden og medlemsstaterne samt EFSA-repræsentanter for at tage fat på ovennævnte begrebsmæssige problemer og forbehold. Organisationen mener, at forslaget om grænser for fødevarers brug af korn er en vigtig begyndelse for diskussionen om foder, idet organisationen erkender, at mange kornprodukter ophober mykotoksiner (hvedeklid, majsglutenfoder, osv.). Organisationen mener imidlertid, at en separat diskussion for fodersektoren er berettiget af den grund, at organisationen i overensstemmelse med EFSA's mening, ikke diskuterer et fødevarerikkerhedsproblem med relation til forekomsten af DON og zearalenon i foder.

DAKOFO vil endvidere anbefale, at der fastsættes ens grænseværdier for dioxiner og dioxinlignende PCB'er.

Fødevarerministeriet kan oplyse, at lovgivningen om uønskede stoffer i foderstoffer har som formål at mindske risikoen for dyrs og menneskers sundhed, reducere risikoen for miljøet og at nedsætte risikoen for påvirkning af den animalske produktion i ugunstig retning.

Fødevarerministeriet kan endvidere oplyse, at der eksisterer et omfattende erfaringsmateriale fra flere EU-lande og fra USA om fusariumtoksiners og andre svampetoksiners virkninger på husdyr, herunder produktionsdyr. Erfaringerne har udmøntet sig i mange nationale grænseværdier for svampetoksiner i dyrefoder. EFSA's CONTAM-panel har brugt disse erfaringer samt den omfattende tilgængelige litteratur om svampetoksiner. Risikostyringen er under stadig diskussion i EU. Fødevarerministeriet kan i øvrigt oplyse, at ekspertkomitéen om uønskede stoffer løbende drøfter problematikken omkring uønskede stoffer i lyset af nye erfaringer på området.

Fødevarerministeriet er enig med DAKOFO i vigtigheden af validerede analysemetoder for alle uønskede stoffer i foderstoffer, og Plantedirektoratets laboratorium arbejder på at forbedre analysemetoderne.

Forslagene har den 14. september 2005 været i høring i §2-udvalget (landbrug), §5-udvalget (fisk) og Det Rådgivende Fødevarerudvalg.

Landbrugsraadet har bemærket, at man støtter introduktionen af nye grænseværdier og nedsættelse af eksisterende grænseværdier for uønskede stoffer i det omfang, at det er fagligt begrundet. I det lys støtter Landbrugsraadet de foreslåede ændringer af grænseværdierne og indførelse af andre grænseværdier samt indgrebsværdier for bly, cadmium, flour, camphechlor samt dioxiner og dioxinlignende PCB'er, som nævnt i høringssvar af 18. november 2004. Landbrugsraadet bemærker desuden, at man bifalder, at man underkaster svampetoksinerne DON, Zearalenon yderligere vurderinger senest i 2008.

3F har bemærket, at de fortsat er af den opfattelse, at fødevarer og foderstoffer ikke bør indeholde nogen former for pesticidrester, tungmetaller eller lignende, også selvom det er under de tilladte grænseværdier. 3F ønsker på den baggrund, at grænseværdierne fastsættes til 0. 3F opfordrer Danmark til at arbejde for, at grænseværdierne for dioxin og dioxinlignende PCB'er i fiskeolie bliver nedsat yderligere. Det bemærkes afslutningsvist, at ved at finde kilden til dioxinforureningen og minimere udslippet herfra, vil det være muligt at mindske forureningen i fisk, og derved kan dioxin og dioxin-lignende PCB'er undgås.

Fødevarerministeriet kan hertil bemærke, at der ikke må forekomme pesticidrester eller andre uønskede stoffer i foderstoffer over de fastsatte grænseværdier. Danmark arbejder løbende for at udvikle grundlaget for at fastsætte grænseværdierne, herunder på dioxinområdet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Samlet set medfører forslagene en nedsættelse af grænseværdierne og dermed et øget beskyttelsesniveau, hvilket man fra dansk side kan støtte. Der arbejdes i Kommissionen løbende for en generel nedsættelse af grænseværdierne for uønskede stoffer og indførelse af grænseværdier, hvor det er påkrævet af hensyn til beskyttelsesniveauet. Det er således regeringens holdning, at Danmark på det foreliggende grundlag kan støtte forslagene også med eventuelt mindre tekniske justeringer.

Grænseværdien for bly i foder nedsættes, og der introduceres grænseværdier i tilsætningsstoffer og forblandinger. Der introduceres grænseværdier for cadmium i en række foderblandinger, tilsætningsstoffer og forblandinger. Det fastsættes uændrede grænseværdier for flour. Grænseværdien af camphechlor i fiskeolie fordobles, men da fiskeolien næsten udelukkende anvendes til produktion af fiskefoder, hvor grænseværdien sættes ned, er beskyttelsesniveauet samlet set sikret. Med forslaget forpligtes producenterne desuden til at øge kapaciteten til at rense fiskeolien for camphechlor. Grænseværdierne for fiskemel og fiskefoder nedsættes betragteligt. Endelig introduceres grænseværdier for dioxiner i tilsætningsstoffer og forblandinger og TOTAL TEQ i alle foderstoffer samt indgrebsværdier for dioxiner i tilsætningsstoffer

(sporstoffer) og forblandinger og dioxin-lignende PCB'er i alle foderstoffer. Herefter vil der være grænseværdier og indgrebsværdier for dioxiner i alle foderstoffer.

Danmark forholder sig positivt til disse forslag, selvom indgrebsværdierne for fiskeolie, foderblandinger, fiskefoder og fiskeproteinhydrolysat øges, fordi grænseværdierne ikke øges. Indgrebsværdien for animalsk fedt nedsættes, og der indføres grænseværdier for sporstoffer og forblandinger, hvilket øger beskyttelsesniveauet.

Man vil fra dansk side arbejde for, at de retningsgivende grænseværdier for svampetoksiner på sigt bliver til egentlige grænseværdier, når den nødvendige viden og videnskabelige dokumentation er tilvejebragt. Man kan derfor fra dansk side tilslutte sig fastsættelse af retningsgivende grænseværdier, da der samtidigt iværksættes et aktivt arbejde på at forbedre grundlaget for fastsættelse af egentlig grænseværdier, samt under hensyntagen til, at der ikke tidligere har været fastsat grænseværdier for svampetoksiner.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemslande er generelt positive overfor forslagene, idet der er generel enighed blandt medlemslandene om at nedsætte grænseværdierne for de nævnte uønskede stoffer. Dog har en række lande ikke kunnet støtte et tidligere forslag om introduktion af grænseværdier for svampetoksiner, hvorfor Kommissionen har valgt at trække det tilbage og i stedet fremlægge forslag til Kommissionsbeslutning, hvor der fastsættes retningsgivende grænseværdier i stedet. Dette forslag skal ikke behandles i den stående komité.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er orienteret ved grundnotat oversendt den 23. februar 2005. Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 23. februar 2005.